

Volume

1

LEFAPHA LA TOKA LE NTSHETSOPELE YA MOLAO WA MOTHEO

KAROLO YA 14 YA BUKAKGAKOLLO: NTSHETSOPELE YA HO FIHLELLA DITSEBISO

E hlophisitswe ke: Ofisi ya Ballatsi ba Bahlanka ba Ditsebiso
Mohala: 012 – 357 8544 / 012 – 315 1730 / 15
Fekese: 012 – 315 4837

E ntlafaditswe ka 30 Phato 2016

BUKANATATAISO HO LATELA KAROLO YA 14 YA MOLAO WA KGOThALETSO YA HO FihLELLA DITSEBISO, 2000

TSE KA HARE	2
Karolo ya 1, 2 & 3	3
Dintlha ka botlalo tsa ho buisana le Mohlanka wa Ditsebis	3
Batlatsi ba Mohlanka wa Ditsebis	4
Makala a Lefapheng la Toka & Ntshetsopele ya Molao wa Motheo	4
Direkoto tse fumanehang hanghang ho latela karolo ya 15	6
Mokgwa oo ho ka fihlellwang direkoto tse fumanehang hanghang	9
Ho fihlela direkoto ho latela karolo ya 14(1) (d)	9
Dipehelo tsa ho etsa kopo	13
Ditefo tsa ditjeo	13
Mokgwa wa tefo	14
Dikalaf	14
Ho ntlafatsa le ho fumaneha ha bukakgakollo	14
Ditjeo	15

KAROLO YA 1

Molao wa Ntshetsopele ya Ho Fihlella Ditsebiso wa 2000, (Molao wa No 2 wa 2000) (PAIA) o hlakisa hore Boemedi ba Setjhaba bo tlamehile ho fana ka direkoto tse tshwerweng ke Boemedi bo jwalo e le hore ho tle ho kgone ho thusa kopong efe kapa efe ya ditsebiso.

DINTLHA KA BOTLALO TSA DIREKOTO TSE TSHWERWENG/BOLOKILWENG KE BOEMEDI BA SETJHABA BUKENG E TSEJWANG KA TLWAELO E LE BUKAKGAKOLLO. HA HO LE JWALO, BUKAKGAKOLLO E AMANA LE DIREKOTO TSE BOLOKILWENG KE BOEMEDI BA SETJHABA. DIREKOTO TSE BOLOKILWENG DI SEBETSANA/AMANA LE KGWEBO/MESEBETSI YA YUNITI E NNGWE LE E NNGWE. HO BONTSHA PHAPANG MAHARENG A MESEBETSI / KGWEBO YA YUNITI E NNGWE LE E NNGWE, DIREKOTO TSA YUNITI KA NNGWE DI FUWE DINOMORO KA TSELA TSE FAPANENG. REKOTO E NNGWE LE E NNGWE E NA LE TAELO YA HORE E LOKELA HO TSHWARWA JWANG.

Kantle ho direkoto tseo hape di bitswang difaele, bukakgakollo e tshwere hape ditsebiso tsa diaterese tsa Hlooho ya Lefapha hammoho le tsa Moofisiri wa Ditsebiso hape le lebitso la yuniti e nngwe le e nngwe ya Boemedi ba Setjhaba, mesebetsi ya yona ya sethatho hammoho le lenane la direkoto tsohle tse bolokilweng ke Boemedi ba Setjhaba.

KAROLO YA 2

KAROLO YA 10 YA TATAISO YA DIBUKAKGAKOLLO TSOHLE TSE RIPHABOLIKING YA AFORIKABORWA

Khomishene ya Ditokelo tsa Botho e phatlaladitse tataiso ena jwaloka ha ho hlakisitse Karolong ya 10 ya Molao wa Ntshetsopele ya Ho Fihlella Ditsebiso. Bukakgakollo ena e fumaneha diofising tsa Khomishene ya Ditokelo tsa Botho ya Aforikaborwa.

Yuniti ya PAIA (Ntshetsopele ya ho Fihlella Ditsebiso) mane Khomisheneng ya Ditokelo tsa Botho ya Aforikaborwa

Lefapha la Diphuphutso le Ditokomane
Lebokose la Poraevele X2700
HOUGHTON
2014

Mohala +27 11 877 3600
Webosaete www.sahrc.org.za
I-meili PAIA@sahrc.org.za

KAROLO YA 3

DINTLHA KA BOTLALO TSA HO BUISANA LE BHLANKA BA DITSEBISO LE BATLATSI BA BONA TSA LEFAPHA LA TOKA LE NTSHETSOPELE YA MOLAO WA MOTHEO

MOHLANKA WA DITSEBISO:

Molaodikakaretso DOJCD: Mong. V Madonsela
Lebokose la Poraevele X81
PRETORIA

0001

Mohala: +27 12 406 4701/18, 012 406 4704/06

Fekese: +27 12 406 4703

I-meili: VusiMadonsela@justice.gov.za, bmusekwa@justice.gov.za, ckok@justice.gov.za

Tihaloso ya mesebetsi:

Ho thusa ho neha Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa Motheo (DOJCD) tsela e nepahetseng le ho etsa bonnete ba hore tlelaente e fumana tshebetso ya boemo bo bonahalang, moo ho nang le boikarabelo ebile moo ho sebetswang ka seporofeshenale le ka potlako mme ho kenyeletswa ditsebi tsa molao, Palamente le Puso.

BATLATSI BA MOHLANKA WA DITSEBISO

Mof. Marlyn Raswiswi

Adv. Witness Ndou

Mof. Natalie-Dominique Louw

Ho fihlella Ditsebiso & Tsamaiso ya Direkoto

Lebokose la Poraevete X81

PRETORIA

0001

Mohala: +27 12 357 8544, 012 315 1730 / 15

I-meili: paja@justice.gov.za

Fekese: +27 12 315 4837

Tihaloso ya mesebetsi:

Mosebetsi wa ho kenya tshebetsong molao ona wa PAIA ke Boemedi bohle ba Setjhaba le kgokahanyo ya PAIA ho setjhaba le thupello ya Batlatsi ba Bahlanka/Baofisiri ba Ditsebiso tabeng ya ho kenya tshebetsong Molao ona.

MAKALA LEFAPHENG LA TOKA & NTSHETSOPELE YA MOLAO WA MOTHEO

<p><u>DITSHIBELETSO TSA LEKGOTLA LA DINYEWE LE NTSHETSOPELE YA LEANO</u> Motlatsi wa Molaodikakaretso</p>	<p>Ho etsa bonnete ba hore ditshebeletso tsa lekgotla la dinyewe di sebetsa ka ho phethahala hape le ho bebofatsa mesebetsi ya tsa toka, botjhotjhisi le tsamaiso; ho fumana tharollo e potlakileng ya dinyewe tsa molao wa malapa. Ntshetsopele ya diphuphutso; kgokahanyo ya ho kenya tshebetsong boikarabelo ba molao wa motheo o jwaloka Molao wa Ntshetsopele ya Toka le Thibelo ya Kgethollo e seng molaong wa 2000 hape le Molao wa Ntshetsopele ya Tsamaiso ya Toka wa 2000; Ntshetsopele ya Molao wa motheo le boleng ba ona; ho thusa le ho sireletsa diinstitushene tse ikemetseng tse tshehetsang molao wa motheo o thehilweng ho demokerasi ho etsa bonnete ba hore di ikemetse ebile di sebetsa ka ho phethahala hape le kgokahanyo, ho ntshetsapele mananeo a tshehetsang toka setjhabeng hape le demokerasi moo batho ba phehisang.</p> <p>Bolaodi: Tshebetso e potlakileng ya Lekgotla la dinyewe la Lebatowa</p> <p>Taolo ya ntshetsopele ya leano le bonamodi / mananeo a ho tshehetsa tshebetso tsamaisong ya phallo ya dinyewe; Tihahlobo e tswellang ya tshebetso ya makgotla a dinyewe le ho thusa ka mawa a bonamodi ho fokotsa palo ya dinyewe tse saletseng morao; Ho thusa ka ditshebeletso tsa tshehetso tsa HRP, ho hlwaya le ho buisana le diofisi tse tshwanetseng ditabeng tse amanang le HR; Ho thusa ka ho nolofatsa ditsamaiso le ditshebetso tsa molao wa setjhaba le tsamaiso ya botlokotsebe; Ho etsa bonnete ba hore ho na le ntshetsopele ya ditshebetso le kgokahanyo ya tshebetso e</p>
--	--

	<p>potlakileng makgotleng a dinyewe (ditshebetso tsa ho rekota, dividiyo tsa dinyewe tse kgutliseditsweng morao, ditshebetso tsamaisong ya kgokahanyo ya dinyewe); Ho thusa le ho lekola botjha mekgwa ya tshebetso tsamaisong ya naha ditshebeletsong tsa makgotla a dinyewe ka sepheo sa ho ntlafatsa tshebetso le ho kenye tshebetso dintlha tsa bohlokwa tsa lekala; Ntshetsopele ya maemo a tshebetso le ho thusa ka mekgwa ya tshebetso ya SLA taolong le tsamaisong ya ditshebetso tsa makgotla a dinyewe le tekolo ya boikamahanyo le maemo a tshebetso; Kgokahanyo ya ditsebiso le tsamaiso ya Ditshebetso tsa Makgotla a dinyewe bakeng sa tshebetso ya diqeto; Tshebetso ya tshebetso ya toka ka sepheo sa ho kgothaletsa tshebedisanommoho le balekane ba sebetsang ka toka</p>
<p><u>BAOKAMEDI BA MAKGOTLA A DINYEWE A PHAHAMENG</u> Mookamedi e Moholo/Phahameng</p>	<p>Ho thusa hore ditshebetso di fihlellwe mabapi le mafa a bafu le ba feletsweng ke matlole, bothusi ba kabo ya matlole le diterasete. Boikarabelo ba Bookamedi ba Makgotla a dinyewe a Phahameng ke ho sebetsana le ho hlokomela tsamaiso ya mafa a bafu le batho seng ba fellelwe ke matlole le batho ba sebetsang ka molao, diterasete le bathusi ba kabo ya mafa hape le ho ntlafatsa tsela ya ho fihlella Matlole a Bohlokomedi ke batho ba tshwanetsweng ke ho tleleima tjehele ho tswa letloleng lena.</p>
<p><u>NTSHETSOPELE YA MOLAO</u> Motlatsi wa Molaodikakaretso</p>	<p>Ho fuputsa, ho hlophisa le ntshetsopele ya dilatsetso tsa Molao wa motheo wa Riphaboliki ya Aforikaborwa, 1996. Ho fuputsa, ho hlophisa le ho ntshetsapele melao e metjha kapa e tlatselitsweng ho kenyeletswa molao wa e meng ya tlatssetso bakeng sa Lefapha.</p>
<p><u>DITSHEBELETSA TSA DIKELETSA TSA MOLAO</u> Moeletsi wa Molao Pusong ya ka Sehloohong/Phahameng</p>	<p>Ho thusa ka ditshebetso tsa seporofeshenale, tse bolokang tjehele ebile tse sebetsang ka potlako haholo Pusong, le ho hlokomela yuniti ya molao, ho bopa molao le ho hlahisa maano tabeng ya ditlolo tsa molao tsa diphethisetsano tsa ditjehele, ho ntjhafatsa moralo wa molao o be maemong a jwale le ho thusa ditshebetso tsa molao di sebeletse bohareng/nqa e le nngwe.</p>
<p><u>TSA DITJHELETE</u> Molaodi wa Ditjehelele ya ka Sehloohong</p>	<p>Ho thusa ka ka ditshebetso tsa tshebetso ditabeng tsa ditjehelele le dithekiso.</p>
<p><u>DITSHEBELETSA TSA KGWEBO, DITHUSO TSA BASEBELETSI</u> Motlatsamolaodikakaretso: Ditshebeletsong tsa Kgwebo</p>	<p>Bolaodi: Dithuso tsa Basebetsi (HR) Ho fana ka tshebetso ya dithuso tsa batho e arabelang hantle. Sena se kenyeletsa tataiso ya leano, keletso, thuso ya tsamaiso le thupello hore ho tle ho fihlellwe moifo o sebetsang ka ho kgothala bakeng sa Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa motheo.</p> <p>Bolaodi: Thuto ya Setjhaba le Dipuisano (PEC) Ho fana ka ditshebetso tsa dipuisano ka ho phatlalatsa ditsebiso hammoho le ditshebetso tsa thuto ya setjhaba, ka kgokahano le Lenaneo la Naha la Dikgokahano/Dipuisano hape le ho fana ka kutlwisiso e tebileng ya mookotaba wa naha: "SETJHABA SE SEBETSANG BAKENG SA BOPHELO BO BETERE".</p> <p>Bolaodi: Taolo ya Tsamaiso ya Ditsebiso (ISM) Ho etsa bonnete ba hore DOJCD le sebedisa thekenoloji e ntle ho fihlella ditsamaiso tsa taolo ya ditjehelele e bolokang tjehelele ka ho phethahala, ho kgothaletsa boikarabelo ba setjhaba le ho sebetsana le ditlhoko tsa taolo ya tsamaiso ya ditsebiso ka mokgwa o potlakileng.</p>
<p><u>NTSHETSOPELE YA MOLAO WA MOTHEO</u> Motlatsi wa Molaodikakaretso</p>	<p>Ho toboketsa demokerasi e thehilweng ka molao wa motheo, boleng ba yona le puso naheng boemong ba puso le Mmuso.</p> <p>Bolaodi: Dikamano tsa Matjhaba Ho sebetsana le ditaba tsa botlokotsebe ba matjhaba le tse amanang le setjhaba, thomello ya batho dinaheng tsa bona, ditokelo tsa botho matjhabeng hape le molao wa botho, thuso ya</p>

setekginiki le maeto a ho ithuta hape le ho ya dikopanong tsa mmuso dinaheng tse kantle.

KAROLO YA 4

DIREKOTO TSE TSHWERWENG KE LEFAPHA TSE FUMANEHANG HANGHANG

SELELEKELA

Kgaolo ena e sebetsana le diphelelo tsa karolo ya 14(1) (d) ya Molao wa Ntshetsopele ya ho Fihlella Ditsebiso o hlakisang hore boemedi bo tlamehile ho fana ka dintlha ka botlalo tsa direkoto tseo o di tshwereng e le hore ho tle ho kgone ho sebetsanwa le ho fihlella ditsebiso.

Ho bohlokwa ho ela hloko hore Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa motheo e arotswe mekgahlelo e mmedi e meholo/ka sehloohong mabapi le ditsebiso/direkoto tseo le di tshwereng:

- Makala a bolaodi a etsang kgwebo ya sethatho – Diofisi tsa Baokamedi ba phahameng, Ditshebeletso tsa makgotla a dinyewe, jj.
- Makala a bolaodi a etsang mesebetsi ya tshehetso – HR, PEC, ISM, jj.

Se kenyeditsweng bukakgakollong ena ke thuto/ntlha ya difaele. Difaele ke disebediswa tse sebedisetswang ho baballa direkoto Lefapheng. Faele e nngwe le e nngwe e na le nomoro le tihaloso e kgutshwanyane ya direkoto tse bolokilweng faeleng eo hammoho le nthathuto ya faele eo Ho bohlokwa haholo – faele e nngwe le e nngwe e na le nomoro ya yona, matsatsi/mehla e butsweng le ho kwalwa ka ona hammoho le taelo ya hore e tshwarwe jwang. Taelo ya ho tshwara faele e bohlokwa hobane e hlakisa hore na ho tlamehile ho etsweng ka faele kamora nako e itseng e totobaditsweng ya ho fellwa ke nako, mohlala, ka A10 ho bolelwa hore faele e tlamehile ho romelwa NASA (Dipolokelo tsa Naha tsa Aforikaborwa) dilemo tse leshome kamora mohla ho kwalwa ha letsatsi le ngotsweng lekokong la faele. Ofisi ya Letona ya Lefapha e na le direkoto tsa yona tseo e di bolokileng tsamaisong ya yona e ntseng e tshwana le ya Lefapha.

HO FIHLELA DIREKOTO HO LATELA KAROLO YA 14(1) (e)

Letona le tlamehile, ho latela karolo ya 15(2) ho phatlalatsa tsebiso ya direkoto Koranteng ya Mmuso tse fumanehang hanghang.

Kgaolo e hlalosa ka kakaretso hore na ke direkoto dife tse fumanehang hanghang. Tataiso ena e ka boela ya fumanwa webosaeteng ya Lefapha: www.justice.gov.za.

TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG HO LATELA KAROLO YA 15(1) YA MOLAO WA HO KGOThALETSA HO FIHLELLA DITSEBISO WA 2000 (MOLAO WA NO 2 WA 2000)

1. TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG HO KA HLAHLOBUWA HO LATELA KAROLO YA 15(1)(a)(i)

Ditshebeletso tsa Makgotla a dinyewe

- **Lekala: Sebopelo sa Ditshebeletso tsa Lekgotla la dinyewe**
- Direkoto tsa dinyewe tse mamelwang lekgotleng la bohle la dinyewe (Mohlala, Lekgotla la Dinyewe la Makgiseterata, Lekgotla la dinyewe la Tekano, Lekgotla la Dinyewe la Ditleleimi tse Nyenyane, Lekgotla la dinyewe le Phahameng, Makgotla a Dinyewe tsa Boipiletso, Lekgotla la dinyewe la Mesebetsi, jj)
- Foromo ya kopo bakeng sa ho thonngwa jwaloka Khomishenara ya Dikano.
- Ditlhoko/Dipehelo bakeng sa ho etsa kopo jwaloka Khomishenara ya Dikano.
- Foromo ya Kopo bakeng sa ho thonngwa jwaloka sherifi.
- Foromo ya kopo bakeng sa ho thonngwa jwaloka moahlodi/molekodi.
- Ditsebiso ka kakaretso ka Ofisi ya Leqwetha la Malapa.

1. TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG HO KA HLAHLOBUWA HO LATELA KAROLO YA 15(1)(a)(i)

- Ditsebiso ka kakaretso mabapi le ho kenya tshebetsong ditumellano tsa Seboka sa Hague hodima ntlha ya Ditaba tsa Setjhaba tsa Matjhaba tsa ho hapa Bana ka Mahahapa
- Dinomoro tsa ho buisana le Leqwetha le ka Sehloohong la Malapa hammoho le diofisi tsa tlatssetso tsa Leqwetha la Malapa.
- Molao wa Tshireletso/Bana wa 38 wa 2005
- Melawana ya Lefapha la Toka mabapi le Molao wa Tshireletso ya Bana
- Molao wa Bonamodi Ditabeng tse Itseng tsa Tlhalano, Molao wa 24 wa 1987
- Mekgwa e fapaneng e hlakisitsweng ho latela melao e sebediswang
- Ditsebiso ka kakaretso mabapi le Makgotla a dinyewe a Tekano le Molao.
- Molao ka Makgotla a dinyewe a Tekano.
- Diforomo tse sebediswang Makgotleng a dinyewe a Tekano.
- Ditokomane tse ding, dibukana, diboroutjhara le diphamfolete, ditokomane ka kakaretso.
- Ditokomane le ditaba tsa Komiti ya Tekolo Botjha ya Tekano.
- Dinomoro tsa ho buisana le Ditshebeletso tsa Lekgotla la dinyewe.
- Tataiso e sebetsang hantle – Taolo ya lekgotla la dinyewe le phallo ya dinyewe bakeng sa Makgotla a dinyewe tsa Botlokotsebe tsa Mabatowa le Ditereke
- **Bolaodi: Tshebetso e potlakileng ya Lekgotla la dinyewe la Lebatowa**
- Dinomoro tsa ho buisana le makgotla a dinyewe a tlase le balaodi ba makgotla a dinyewe
- Dinomoro tsa ho buisana le Poresidente ya makgotla a dinyewe a Mabatowa
- Lenane la Makgotla a dinyewe a Lebatowa– Botlokotsebe
- Lenane la Makgotla a dinyewe a Lebatowa – Dinyewe tsa setjhaba
- Tataiso e sebetsang hantle – Taolo ya lekgotla la dinyewe le phallo ya dinyewe bakeng sa Makgotla a dinyewe a Lebatowa le Ditereke
- Diforomo tse hlophisitsweng bakeng sa makgotla a dinyewe tsa setjhaba tsa Lebatowa
- Lenane la ditsha tsa makgotla a dinyewe moo ho rometsweng AVR ka mosebetsi
- Lenane la makgotla a dinyewe moo dinyewe tse salletseng morao a thehilwe
- Mekgwa e fapaneng e hlakisitsweng ho latela melao e sebediswang
- Bukana ya Molao wa Motheo wa Aforikaborwa (ka dipuo tsa mmuso tse 11 le ka mongolo wa difofu)
- Ditsebiso ka kakaretso mabapi le Makgotla a dinyewe a Tekano
- Molao ka Makgotla a dinyewe a Tekano.
- Diforomo tse sebediswang Makgotleng a dinyewe a Tekano
- Dibukana, diboroutjhara le dipampitshana tsa ditsebiso ka PAJA, PAIA le PEPUDA
- Diqeto tsa dikopano tsa Komiti ya Ditekolo botjha tsa Tekano
- Ditokomane tse hlahisang lenane la ho Tiiseletsa Ditumellano tsa

Ntshetsopele ya Molao wa Motheo

1. TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG HO KA HLAHLOBUWA HO LATELA KAROLO YA 15(1)(a)(i)

Ditokelo tsa Batho tse saennweng ke Kabinete le Palamente

- Dipuisano ka tswelopele nakong eo ho kopanweng le mekga ya ka hare e jwalo ka UN, The Hague Convention, the International Institutes for Unification of Private Law
- Diraporoto tsa Naha ka Disebediswa tsa Matjhaba tsa Ditokelo tsa Batho
- Ditsebiso ka kakaretso ntshetsopeleng ya Leano la Tshebetso la Naha le Thibelang Kgethollo ya mmala, Lehloyo la Baditjhaba hape le boitshwaro bo amanang le ho hloka mamellano.
- Leano la bosebetsimmoho le Mekgatlo eo e seng ya mmuso
- Maano a amohetsweng a Kabinete ka Sephetho sa 14
- Diraporoto ka Diporojeke tse Ikgethileng tlasa Motheo wa Ditokelo tsa Batho, ho kenyeletswa ditsebiso ka kakaretso hammoho le dintlha ka botlalo tsa ho buisana le ba amehang
- Tokomane ya Leano ya Tihekefetso ka Thobalano, LGBTI, HIV le AIDS, le ho rekisa batho
- Ditsebiso ka kakaretso ka Ntshetsopele ya Molao.
- Tsamaiso ya tsa molao.
- Molao o tsamaiswang/laolwang ke Lefapha.
- Dinomoro tsa ho buisana.

Ntshetsopele ya molao

Thuto ya Setjhaba le Dipuisano

- Ditsebiso ka kakaretso hodima/ka Thuto ya Setjhaba le Dipuisano/Dikgokahano.
- Khalendara ya diketsahalo.
- Dinomoro tsa ho buisana.

Taolo ya Ditihelete

- Ditsebiso ka kakaretso hodima/ka Ditshebeletso tsa Ditihelete.
- Dinomoro tsa ho buisana.

Ditshebeletso tsa Dikeletso ka Molao

- Ditsebiso ka kakaretso hodima/ka Ditshebeletso tsa Dikeletso ka Molao.
- Diraporoto tsa Molao le dishejule tsa mosebetsi.

Dithuso tsa Batho

- Phatlalatso ya dikgeo tsa mosebetsi Tshebeletsong ya Setjhaba le tsa Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa Motheo
- Maano a HR
  - Leano la Tekano Khirong
  - Leano la Dikamano tsa Basebetsi
  - Leano la Taolo ya Tshebetso
  - Leano la Batho ba qhwadileng
  - Leano la ho sebetsa nako e balletsweng
  - Leano la Tihahlobo ya Mosebetsi
  - Leano la HIV le AIDS
  - Leano la Dipapadi le Boikgathollo
  - Leano la Bothaoti le Kgetho le Bukatataiso ya Ditsamaiso
  - Leano la ho thonya basebetsi ba mokobobo
  - Tumellano ka moaparo

1. TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG HO KA HLAHLOBUWA HO LALELA KAROLO YA 15(1)(a)(i)	
	<ul style="list-style-type: none"> - Melao e hlakileng ka ho Emisa Tshebeletso - Leano la Bophelo bo Botle la Bahiruwa le ho phela hantle - Leano la Tlhekefetso ka Thobalano - Lifi - Khoutu ya Boitshwaro bo botle - Leano la Thuso ya Dithuto - Leano la ho thusa ka ho fallela sebakeng se setjha
<u>Baokamedi ba Makgotla a dinvewe a Phahameng</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Diforomo (Matlole a bafu, Ho fellwa ke matlole/ditjhelete, Diterasete, Baabi ba matlotlo le diforomo tsa Bahlokomedi ba Matlole) • Masedinyana/diraporoto. • Diphamfolete. • Lesedinyana la Mookamedi • ICMS – Web Portal
<u>Dikamano tsa Molao tsa Matjhaba</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Ditumellano tsa matjhaba tse ngodisitsweng ke Lefapha • Diraporoto tsa Naha ka disebediswa tsa matjhaba tsa Ditokelo tsa Batho moo Lefapha e leng Bookamedi bo Bohareng.
2. TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG BAKENG SA DITHEKISO HO LALELA KAROLO YA 15(1)(a)(ii)	
(a) Lenane la direkoto tse ka hodimo	(a) Direkoto tsena di ka nna tsa fumanwa ha di kopuwa ka ho ngolla atereseng ena: Motlatsi wa Mohlanka wa Ditsebiso, Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa Motheo; Lebokose la Poraevete X81; Pretoria; 0001.
3. TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG BAKENG SA HO ETSA DIKHOPI HO LALELA KAROLO YA 15(1)(a)(ii)	
(a) Lenane la direkoto tse ka hodimo	(a) Direkoto tsena di ka nna tsa fumanwa ha di kopuwa ka ho ngolla atereseng ena: Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa Motheo; Lebokose la Poraevete X81; Pretoria; 0001.
4. TLHALOSO YA MEKGAHLELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG NTLA LE HO LEFA HO LALELA KAROLO YA 15(1)(a)(iii)	
(a) Lenane la direkoto tse ka hodimo le hore na	(a) Direkoto tsena di ka nna tsa fumanwa ha di kopuwa ka ho ngolla atereseng ena:

1. TLHALOSO YA MEKGHALELO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG HO KA HLAHLOBUWA HO LATELA KAROLO YA 15(1)(a)(i)

direkoto tse kopuwanang di fumaneha ntle le ho di lefella na

Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa Motheo;
Lebokose la Poraevete X81;
Pretoria; 0001.

nomoro ya fekese: 012 – 315 4837; imeili: paia@justice.gov.za.

MOKGWA OO HO KA Fihlellwang DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG

Karolo ya 15 ya Molao wa Ntshetsopele ya ho Fihlella Ditsebiso e hlakisa hore Lefapha le tlamehile ho phatlalatsa Koranteng ya Puso shejule (lenane) la direkoto tse fumanehang hanghang Lefapheng. Dikopo bakeng sa direkoto tsena ha di etswe ka ho tlatsa Foromo e boletsweng/hlakisitsweng ya A e sebedisetswang ho kopa ditsebiso. Ha ho na ditjeo tse lefuwang ke moikopedi bakeng sa ho fihlella direkoto tsena. Ditjeo tse lefuwang di tla sebetsa ha fela ho tla etswa dikhopi tsa rekoto, ho sa natse hore na e ka mokgwa wa khopi e thata/tshwarehang, disiki e ngolang ka bongata, polokelo ya setifi, khasete e rekotuwang, jj.

Ha direkoto tse jwalo di se di bolokilweng Polokelong ya Naha ya Aforikaborwa, direkoto di tla fumaneha ho latela boikamahanyo le melao e sebetsang hore ho ka lekolwa direkoto tse jwalo:

- Molao wa ho Kgothaletsa Phihlelo ya Ditsebiso wa 2000, (Molao wa No. 2 wa 2000)
- Molao wa Tshireletso ya Ditsebiso wa 1982 (Molao wa No. 84 wa 1982)
- Molao wa Polokelo ya Direkoto tsa Naha wa Aforikaborwa, 1996 (Molao wa No. 43 wa 1996)

KAROLO YA 5

HO Fihlella DIREKOTO HO LATELA KAROLO YA 14(1) (d)

Direkoto tsa Lefapha di baballwa ka ho beha rekoto ka faeleng. Direkoto tsohle di fuwa mabitso mme se etelang pele lebitso la rekoto ke nomoro eo e leng nomoro ya faele. Ho hlalosa – haeba motho a batla ho fihlella rekoto e teng Lefapheng e amanang le Lefapha jwaloka mokgatlo, nomoro ya faele e ka sehloohong e tla ba 1 mme ho tloha moo ho ya pele.

1.

Dibaka tse akaretswang ke direkoto: ditsebiso tse amanang le dikarolo tsohle tsa Lefapha ho kenyeletswa makala ka nngwe, empa e seng ka hara Lefapha, a direkoto tsa Lefapha, tse kenyeletsang makgotlo a dinyewe, bookamedi ba botjhotjhisi hammoho le ofisi ya mangolo a monga thepa/ntlo. Dintlha tse fumanehang difaeleng tsena di kenyeletsa ditaba tsa leano, metjha ya tshireletso e amanang le thepa ya botho le sebopeho sa makala a Lefapha, polokelo ya ditsebiso tsa tshireletso hammoho le leano la dikgokahano tsa ka hare le kantle.

Direkoto tsa diinstitutshene tse ding tsa mmuso le mafapha – ditsebiso tse fumanehang mona di kenyeletsa leano hodima tse ka hodimo.

Metjha ya tshireletso

Sena se kenyeletsa tshireletso meaho le moifo, bahlomphehi, Letona, dirasiti tse tswang Mafapheng a mang hammoho le ditaba tse ding tseo ka ho toba ho sa fanwang ka tsona.

2. BODULO

Difaele tsena di hlalosa/hlakisa leano mabapi le bodulo/meaho ya diofisi tsa molao, moaho wa bodulo ba molao mme e tla kenyeletsa makgotla a dinyewe, tshireletso ya moaho wa lekgotla la dinyewe, ditokiso, bodulo bakeng sa bahlanka/moifo o dumellwetsweng ho dula moo ka molao hammoho le mananeo a meaho a ntseng a le teng empa ho sa kenyeletse sekema sa matlo bakeng sa basebeletsi ba setjhaba/mmuso.

3. DIPOLOKELO, THEPA LE DIPHATLALATSO

Difaele/direkoto tse amanang le meaho le diofisi tsa mmuso/molao, tsamaiso e thusang mme di kenyeletsa leano le ntseng le sebetsa la ho reka/thekiso. Sena se kenyeletsa maano a dithuso, ditaolo, dithekiso/ho sebedisa thepa/disebediswa tse bolokang nako, dibuka tse ngollang le disebediswa tsa dikgatiso, diphatlalatso tse kenyeletsang diraporoto tsa molao, mehlodi ya laeaborari, tlhokomelo ya dibuka tsa laeaborari, ho pakela le disebediswa tsa matlakala, tshebediso ya metjhine le tsamaiso ya ditsebiso tse kgolo, ho fumana/theko ya finitjhara le ntlafatso ka mekgabiso.

4.

Difaele/direkoto tsena di sebetsana le maano a diinstrome/disebediswa tsa dikgokahano, ditshebeletso tsa diposo le teranseporoto, dithekiso/ditheko, tshebediso le ditaba tse amanang.

5.

Difaele/direkoto tse amanang le leano la tsa ditjhelete tsa Lefapha tse amanang le dibopeho tsa diqeto, diakhaonto tse voutetsweng, ditaolo tsa ditjhelete, pokeletso ya mekiltane, ditjhelete tse sa kang tsa kgutliswa/lefuwa, dirasiti le ditefello tse fapaneng, Melawana/Melao ya Taolo ya Ditjhelete tsa Setjhaba/Puso. Difaele tsena di tshwere ditsebiso ka toka hodima akhaonto ya voutu ya toka hammoho le akhaonto ya tse lahletsweng/kentsweng ho toka.

6.

Ditokomane/Mangolo a amanang le e mong wa moifo/motho ka mong wa moifo ho tla sebetsanwa le yona ka ho shebane le faele eo ka ho toba bakeng setho se seng le se seng sa moifo. Difaele tse ding ke bakeng sa mangolo/ditokomane ka kakaretso hodima dithuto/boithuto bo boletsweng. Ho sebetsanwa le khoutu ya moifo ditatelanong/metjheng ya tlatsetso ya 7/2. Motjha wa tlatsetso wa 6/24 o sebetsana le Khomishene ya Bomakgiseterata le baahlodi ba Lekgotla la Ditleleimi tsa Lefatshe/Naha.

Le ha tse ding tsa dikarolo tsa Lefapha di ikemetse jwaloka ha ho hlakisitswe ka hodimo mona hore di tla ba le bukakgakollo e ka thoko, Ofisi ya Naha e ntse e tswela pele ho boloka le ho hokahanya dithonyo/bothoduwa, meputso le ditaba tse jwalo mme tsona di tla hlakiswa jwaloka direkoto tse tshwerweng ke Lefapha.

Difaele tsena di tshwere direkoto tsa moifo, maemo a bona a tshebetso, ditekolo/dihlahlobo tsa moifo, thupello, ho phahamiswa mosebetsing, meputso le melemo e fumanwang ke basebetsi, dikgau, melawana e amanang le bodulo ba moifo, yunifomo le khoutu ya diaparo, ditaba tsa ditherisano tsa kopanelo tsa moifo, dibopeho/mekga ya ditherisano tsa kopanelo, dibopeho/mekga ya ditharollo tsa ditseko le mekgwa e sebedisitsweng, boingodiso le ho ba setho sa boemedi bo bong, tsa boithabiso le diphomosetso/tlhokomelo ka dijo, maano a ho paka makoloi le dikaratjhe.

Difaele tsena di boela di kenyeletsa moifo o sebetsang dikhomisheneng le makgotleng a dinyewe, maano a khiri ka tekano hammoho le tekano ya boleng.

7.

Difaele tsa tsamaiso di tshwere direkoto tsa ditshebeletso tsa Palamente, ditaolo tsa Letona le tsa hlooho ya ditsamaiso, ditekolo tsa tshebetso ya Lefapha, taolo ya direkoto, ho thonya/bothoduwa ba moifo, dipalopalo, diphatlalatso tsa mmuso, ditaolo, lenaneo la dithuso tsa bahiruwa, dintlha tsa maeto a ditho tsa khabinete, ditshebeletso tsa laeaborari, maemo le diithaetlele, ditshebeletso tsa dithuso/dinyehelo, boikamahanyo le setjhaba hammoho le ditaba tsa dipuo.

8.

Ditaba tse amanang le Molao wa Tlwaelo, Molao wa Naha, Melao ya Phetisetsano ya Mafa/Matlotlo, Molao wa Matjhaba le ditaba tseo ho entsweng geto ka tsona hodima ditaba tse boletsweng ka hodimo mona.

9.

Dikhomishene, maikutlo a motho ka molao, boemedi ba molao, melawana ya botho, ho ntshuwa ha ditokomane tsa disetefikeiti, menyetla e fuweng bana ba ka tlase ho dilemo tsa molao (venia aetatis), tsamaiso ya makgotla a dinyewe, ditshebeletso tsa tshehetso ya botjhothjisi, ditsamaiso/dipehelo tsa botlokotsebe le batho ba tshwerweng, beile, dikotlo, bopaki,, boipelaetso, ditekolo botjha hammoho le ditaba tse ding tse amehang.

10.

Diraporoto, maano le mananeo tlasa tumellano ya tekolo ya dibuka tsa ka hare tsa lekala la ditekolo tsa dibuka, raporoto ya porofaele, letlowa la tshireletso, bukakgakollo ya thuto, diwekeshopo tse hlwauweng tsa kotsi kgwebong, diraporoto tse ikgethileng ya Leqwetha Kakaretso/le Phahameng ya 31 Hlakubele 1998, diraporoto tse fapaneng, Raporoto ya King ka puso kgwebong, disetatemente tsa ditjhelete, diraporoto tsa selemo le selemo, ditokomane tsa moralo/leano la bajete.

11.

12.

Direkoto tse sa amaneng ka ho toba le mosebetsi wa sethatho wa Lefapha.

13.

Difaele tsena di kenyeletsa ditaba tse amanang le mabotho a tshireletso, dibomo (dithunya) le dibetsa

14.

Dintlha ka botlalo tsa batho le tsa motho ka mong, dikgetho, tswalo, manyalo le mafu, tsamaiso ya mafa/mattlo, tshireletso ya diphoofolo le paballo ya tlhaho, ditaba tsa ho boloka tjhelete naheng, tsa boithabiso, dipapadi le boikgathollo, diphatlalatso tsa setjhaba, ditaba tsa saense, mekgahlelo ya merabe, Lenaneo la Tlhabollobotjha le Ntshetsopele.

15.

Dithuso tsa disebediswa tse tshwarehang, thekolohelo ya bana, tlhokomelo ya bana ka ditjhelete, ditaba tsa bophelo bo botle, ho tswa motjheng boitshwarong ba ho se phele hantle kelellong, metheo le tsamaiso ya mekgatlo le diinstitushene.

16.

Ho tshwarwa le ho kena Bankeng ya tsa Temo, boingodiso ba dithaetlele, tsa bophaphathehi le bofalli, tsa ho ba moahi wa naha le ho fetolwa moahi wa naha wa tlhaho, dintlha tsa ho romelwa/kgutlisetswa naheng ya heno, diphasepoto, diphemiti le ditaba tse amanang le tsona, komiti ya boeletsu ditabeng tse sa amaneng le morabe.

17.

Matlo a Naha, metjha ya taolo ya rente.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

Maano a phethetsweng, mawa le mananeo ka:

- Ntshetsopele ya Dithuso tsa Batho le Tsamaiso ya Makgotla a Dinyewe
- Ditaba tsa basadi le bana
- Tsa molao le meralo

DIPHATLALATSO TSE DING

- Tsela e lebisang tokeng e phethahetseng
- Diphetoho tsamaisong ya toka
- Dideseke tsa keletso ya baahi
- Ditataiso ka ditlolo tsa molao ka thobalano
- Disetatemente tsa leano la Bong
- Tumellano e radilweng ka bareki bakeng sa basebedisi ba makgotla a dinyewe
- Bookamedi ba Botjhotjhisi Naheng
- Motheo wa ditokomane tsa Diyuniti tse ikgethileng
- Lenaneo la Ditokelo tsa Botho
- Tsamaiso ya toka e hokahaneng
- Tsamaiso ya E-justice
- Ditokomane tsa molao wa motheo tsa makgotla a dinyewe le Makgotla a Dinyewe a molao wa motheo
- Koletjhe ya Toka
- Ofisi ya Leqwetha la tsa Malapa
- Tsa Dithuso ka Molao SA
- Ofisi ya Mosireletsi wa Setjhaba
- Khomishene ya Tekano ka Bong
- Khomishene ya Nnete le Tshwarelo
- Ofisi ya Baokamedi Molaong – bajete bakeng sa diofisi ka bonngwe ba tsona
- Pampitshana ya ditsebiso ka tshebeletso ya Maqwetha a tsa Malapa

DIREKOTO TSE BOLOKILWENG KE OFISI YA LETONA

1.

1/P	LEANO
1/1	BODULO
1/1/2	DIOFISI
1/1/3	BODULO/SEBAKA SA MOLAO
1/2	TSA PHEPHELO LE DITSHEBELETSO
1/3	TSA MAETO LE TERANSEPOROTO/TSA DIPALANGWANG
1/4	DITLHOPHISO TSA BODULO
1/5	DIKGOKAHANYO/DIPUISANO
1/6	DIBOKA TSA BORADITABA, DIPHATLALATSO TSA BORADITABA LE DISETEITEMENTE
1/7	TSAMAISO YA OFISI

2. **DITABA TSA PALAMENTE, KHABINETE LE DIKOMITI**

2/1	PALAMENTE
2/2	KHABINETE
2/3	DIKOMITI TSA KHABINETE

Tsona di kenyeletsa lekala la setjhaba, lekala la ikonomi, tsa matsete le khiro, dikamano tsa matjhaba, kgotso le tshireletso, toka, thibelo ya botlokotsebe le lekala la tshireletso, tsa puso le tsamaiso.

3. **DITABA TSA LEFAPHA**

3/1	OFISI YA NAHA
3/2	DIOFISI TSA LEBATOWA
3/3	LEKGOTLA LA DINYEWE LA MOLAO WA MOTHEO
3/4	BOIPILETSO BA LEKGOTLA LA DINYEWE LE KA SEHLOOHONG
3/5	MAKGOTLA A DINYEWE A PHAHAMENG

3/6	HO HIRWA/THONNGWA HA BAAHLODI
3/7	MAKGOTLA A DINYEWE A MABATOWA
3/8	MAKGOTLA A DINYEWE A DIMAKGISETERATA
3/9	MAKGOTLA A DINYEWE A DITABA TSA MALAPA
3/10	MAKGOTLA A DINYEWE A TSA MESEBETSI
3/11	LEKGOTLA LA DINYEWE LA DITLEIMI TSA LEFATSHE
3/12	MAKGOTLA A DINYEWE A DITLELEIMI TSE NYENYANE
3/13	MAKGOTLA A DINYEWE A TSA DIKGETHO
3/14	BAREJISETARA/BANGODISI
3/15	BAOKAMEDI BA MOLAO BA PHAHAMENG
3/16	MOLAODI WA NAHA WA BOTJHOTJHISI BA SETJHABA
3/17	MOLAODI WA DITSHEBETSO TSE IKGETHILENG
3/18	MAKALA A BOLAODI BA DIPHUPHUTSO
3/19	MOLAODI WA BOTJHOTJHISI BA SETJHABA
3/20	BATJHOTJHISI BA SETJHABA
3/21	MAQWETHA A PUSO
3/22	BABUELLI BA MALAPA
3/23	MAQWETHA
3/24	BABUELLI
3/25	DIKHIRO/HO THONNGWA HO HONG KA MOLAO, KHIRO LE MELAWANA YA DISHERIFI, BALEKODI, MOIFO WA TOKA LE KGOTSO, DIKHOMISHENARA TSE NKISANG KANO
3/26	DIINSTITUSHENE TSA MOLAO, mohlala, KHOMISHENE YA TLHABOLLO YA MOLAO WA AFORIKABORWA. JJ
3/27	DINYEWE KGHLANO LE MMUSO
3/28	MELAO YA PHAPHANYETSANO KA BA TLOTSENG MOLAO
3/29	MOLAO
3/30	DITABA TSA BOTLOKOTSEBE
3/31	DITABA TSE AMANG SETJHABA
3/32	MAETO A MOSE HO MAWATLE
3/33	DITOKELO TSA BOTHO
3/34	DIKAMANO TSA MATJHABA
3/35	FORAMO YA TSHEBEDISANO KA HARA PUSO
3/36	DITABA TSE FETISEDITSENG HO/FUMANWENG HO TSWA DIINSTITUSHENENG TSE DING

4. DITABA TSA MEKGATLO YA DIPOLOTIKI

5. DITABA TSA PORAEVETE TSA OFISI YA LETONA

Tsona di kenyeletsa dikgau tsa tlotle, ho ba setho sa mekgatlo, ditaba tsa setjhaba, tsa boamohedi le ditaba tsa kgwebo.

matters.

KAROLO YA 6

DIPEHELO TSA HO E TSA KOPO

Dikopo ka mohala

Dikopo tseo ho sa tlatsweng diforomo ka molao (tse etswang ka mohala) ha di a hanelwa ka Molao. Ho tla sebetsanwa le dikopo dife kapa dife tse jwalo tse rometsweng ho Mohlanka/Ofisiri ya Ditsebiso/Motlatsi wa Mohlanka wa Ditsebiso nomorong ya mohala eo ho fanweng ka yona bukakgakollong ena ntle le ha Mohlanka wa Ditsebiso/Motlatsi wa Mohlanka wa Ditsebiso a hlakisitse hore ho tlamehile ho latelwe dipheho tsa Molao - mme maemong ana, ho tlamehile ho tlatswe Foromo ya A.

Phihlello ya boithaopi

Ditsebiso tse fumanehang hanghang di tla fumaneha e ka ba diofising tsa Lefapha kapa ka mokgwa oo di kopuweng ka ona mme le teng haeba kopo eo e na le mabaka a utlwahalang ebile e ka kgonahala. Mokgwa wa ho fihlella tokomane e tla kenyeletsa: ho lekola le ho etsa dikhopi tsa ditokomane haebe di hlokeha mme e tla etswa ka ho lefa dijeo tse behilweng bakeng sa dikhopi tseo.

Ho fihlella ditokomane tse shebellwang, dikgatiso tse shebellwang tse nang le modumo, ho di hatisa le/kapa ho disebediswa tsa ho etsa dikhopi haeba di hlokeha.

Karolo ya 14(1) (d) e kopa hore

- Moikopedi o tlamehile ho tlatsa foromo e tshwanang le e hatisisweng Koranteng ya Mmuso (Tsebiso ya Puso ya R187 – 15 Hlakola 2002 – Foromo ya A).
- Moikopedi o tlamehile ho hlakisa mokgwa kapa tsela eo a batlang ho fihlella rekoto ka ona jwaloka ha ho hlakisitswe karolong ya 29.
- Lefapha le tla etsa ka hohlehohle ho fana ka phihlello ka mokgwa oo e kopuweng ka ona ntle le ha seo se ka baka tsamaisong e pholletsi ya Lefapha.
- Ho fana ka phihlello Lefapha le tla hlokomela ka matla hore ho baballwa rekoto, ha ho tlolwe molao ya ho etsa dikhopi mme ho lefuwe ditjeo jwaloka ha ho hlakisitswe pele ho tswelwa pele ho sebetsana le kopo le pele ho ka dumellwa hore di ka fihlellwa.
- Moikopedi ya emetseng e motho e mong o tlamehile ho fana ka dintlha ka bottlalo tsa hore o sebetsa boemong jwang.
- Moikopedi ya sa kgoneng ho bala kapa ho ngola a ka nna a etsa kopo ya hae ka molomo/puo mme Mohlanka wa Ditsebiso/Motlatsi wa Mohlanka wa Ditsebiso o tlamehile ho nka boikarabelo ho thusa moikopedi ya jwalo.

KAROLO YA 7

TEFO YA TJHELETE PAYMENT OF FEES IN TERMS OF THE ACT

“Moikopedi ka boyena”

Mang kapa mang ya batlang ditsebiso tse amanang le yena o bitswa moikopedi ka boyena mme ha a lokela ho lefa tjhelete efe kapa efe ya kopo.

“Moikopedi”

Tjhelete ya kopo e lefuwang boemeding bofe kapa bofe ba setjhaba ke R35-00 jwaloka ho hlakisitswe Melawaneng ya Molao. Ho tlatselatsa, haeba ho kopuwa dikhopi kapa dikgatiso dife kapa dife, tseo ho tla kopuwa tefo ho latela sebopeho sa ditjeo jwaloka ha ho hlakisitswe Melawaneng mme Mohlanka wa Ditsebiso/Motlatsi wa Mohlanka wa Ditsebiso a ka nna a kopa tefo bakeng sa nako e sebetsitsweng ha ho ntse ho sebetsanwa le kopo eo.

KAROLO YA 8

MOKGWA WA HO LEFA

Ditefo tsohle di tla etswa ka mokgwa wa ho lefa tjhelete kontane Lekgotleng la Dinyewe la Makgiseterata lefe kapa lefe le/kapa Ofising ya Lebatowa kapa ka ho kenya tjhelete akhaontong ya banka ya Lefapha.

Dintlha ka bottlalo tsa Lefapha di ka tsela e latelang:

Standard Bank

Nomoro ya akhaonto: 010147136

Khoutu ya Lekala: 010045

Mofuta wa akhaonto: Department of Justice and Constitutional Development Vote Account
Deposits

Bopaki: 7/6/9 Sefane le Ditlhaku tsa pele tsa mabitso a Moikopedi (Ya etsang kopo)

TSA BOHLOKWA: Ha ho na kopo eo ho tla sebetsanwa le yona pele ho lefuwa tjelete ya kopo moo e hlokehang – karolo ya 22(1) ya Molao.

KAROLO YA 9

DIPHEKO TSE FUMANEHANG HAIBA HO HLOLEHA HO IKAMAHANNGWA LE MOLAO

Molao o fana ka dipheho tsa boipiletso ba ka hare ho latela dikarolo tsa 74 le 75. Letona ke bookamedi bo tshwanetseng ho ka lekola botjha qeto efe kapa efe e entsweng ka boipelaetso.

Lehlakore le sa kgotsofalang/ipelaetsang le ntse le na le monyetla wa ho ithahisa makgotteng a dinyewe haeba a sa kgotsofatswa ke qeto ya bookamedi bo tshwanetseng.

KAROLO YA 10

NTLAFATSO YA BUKAKGAKOLLO

Bukakgakollo e tla ntlafatswa dikgweding tse leshome le metso e mmedi kamora ho phatlalatswa bukakgakollo ena ya pela.

Bukatataiso ya Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa Motheo ho latela karolo ya 14 ya Molao wa Ntshetsopele ya ho fihlella Ditsebiso, 2000 (Molao wa No. 2 wa 2000) e phatlaladitswe ka dipuo tsohle tse leshome le motso o le mong tsa mmuso.

KAROLO YA 11

BUKATATAISO E FUMANEHA JWANG

Bukakgakollo ena e tla fumaneha dibakeng tse hlakisitsweng ke Molao wa Ho Boloka Tsa Molao hape le diofising tsa Khomishene ya Ditokelo tsa Botho Aforikaborwa jwaloka ha ho hlakisitswe KAROLONG YA 3 ka hodimo.

DITJHELETE TSE LEFUWANG BAKENG SA DIREKOTO TSE BOEMEDING BA SETJHABA JWALOKA HA HO HLAKISITSWE MELAWANENG YA JWALE YA MOLAO

Ditefo bakeng sa khopi ya kgatiso e boletsweng karolong ya 15(3) di ka tsela e latelang:

- (a) Bakeng sa kgatiso ya khopi e nngwe le e nngwe ya leqephe la A4 kapa karolo ya lona
0-60
- (b) Bakeng sa kgatiso ya khopi e nngwe le e nngwe ya leqephe la A4 kapa karolo ya lona
0-40
- (c) E tshwerweng khompyuteng kapa ka eleketeroniki kapa mokgwa ofe kapa ofe o balwang ka motjhini bakeng sa khopi ka mokgwa o balehang ka khomphyuta hodima -
  - (i) Disiki ya setifi 5-00
  - (ii) disiki ya kgatiso e kgolo 40-00

- (d) (i) Bakeng sa khopi ya kgatiso ya ditshwantsho tsa pono, bakeng leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona 22-00
(ii) Bakeng sa khopi ya ditshwantsho tsa pono 60-00
- (e) (i) Bakeng sa khopi ya rekoto ya modumo bakeng sa leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona 12-00
(ii) Bakeng sa khopi ya rekoto ya modumo 17-00
- Tefo ya kopo e lefuwang ke mokopi e mong le e mong, ntle le mokopi ka boyena jwaloka ha ho boletsweng karolong ya 22(1) ya Molao, ke 35-00

Ditefo tsa ho fihlella tse lefuwang ke moikopedi tse boletsweng karolong ya 22(7) ya Molao ntle le ha a sa tshwanelwa ho lefe letho ho latela karolo ya 22(8), di ka tsela e latelang:

- (a) Bakeng sa kgatiso ya khopi e nngwe le e nngwe ya leqephe la A4 kapa karolo ya lona 0-60
- (b) Bakeng sa kgatiso ya khopi e nngwe le e nngwe ya leqephe la A4 kapa karolo ya lona 0-40
e tshwerweng khompyuteng kapa ka eleketeroniki kapa mokgwa ofe kapa ofe o balwang ka motjhini
(i) Disiki ya setifi 5-00
(ii) disiki ya kgatiso e kgolo 40-00
- (c) (i) Bakeng sa khopi ya kgatiso ya ditshwantsho tsa pono, bakeng leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona 22-00
(ii) Bakeng sa khopi ya ditshwantsho tsa pontsho 60-00
- (d) (i) Bakeng sa khopi ya kgatiso ya modumo o rekotilweng, bakeng sa leqephe la A4 kapa karolo ya lona 12-00
(ii) Bakeng sa khopi ya rekoto ya modumo 17-00

Ho fuputsa le ho hlophisa rekoto hore e phatlalatswe, R15,00 bakeng sa hora e nngwe le e nngwe, ho sa kenyeletswe hora ya pele e hlokehang bakeng sa phuputso le tlhophiso ka nako le mabaka a utlwalang.

Tjhelete ya ho posa e lefuwang ha khopi ya rekoto e tlamehile ho romelwa ho moikopedi.

Bakeng sa sepheo sa karolo ya 22 (2) ya Molao, dintlha tse latelang di tla sebetsa:

- (a) dihora tse tshelatseng e le dihora tse ka fetwang pele ho ka lefuwa tjhelete ya peheletso le
(b) bonngwe borarong ba tefo ya ho fihlella e lefuwe e le tjhelete ya peheletso ke moikopedi.

Foromo ya kopo

Kopo bakeng sa ho fihlella rekoto jwaloka ha ho hlakisitswe karolong ya 53(1) ya Molao e tlamehile ho etswa ka ho tlatsa Foromo ya A e Hlomathisitsweng mona.